

Цыфхэм лэпылэгъу афэхъугъэныр пшъэрылъ шъхьал

къоклэ лэпылэгъу афэхъугъэныр пшъэрылъ шъхьалэу непэ зэрэщытыр кылыуагъ. Ащ кызырэхигъэщыгъэмкӀэ, кощын лӀфхэмкӀэ федеральнэ къулыкӀуым изэфэхьысыжъхэм кызырагъэлабгъоу, лӀфшӀэным ымыпхыгъэу, нэмыкӀ лъэныкъохэмкӀэ лэпылэгъу ящыклагъэу Украинэм щыц нэбгырэ мини 144-рэ фэдиз Урысыем кыхьагъ. Чыплэ кӀын ифэгъэ

илофыгъуи зыщыдгъэгъупшэ хьуцтӀ. ИлъэсыкӀэ еджэгъур кызырӀэблагъэр кыдэтлӀытӀэз, Украинэм кыкӀыжыгъэхэм ясабийхэм апае чыплӀэхэр теджаплӀэхэм, кӀэлэцӀыкӀу лыгъыплӀэхэм къащӀафӀдгъотынхэ фӀае, — кылыуагъ Дмитрий Медведевым.

УФ-м и Премьер-министр кызырӀыуагъэмкӀэ, Украинэм кыкӀыжыхэрэм яфӀло-фӀашӀэхэр, ялофыгъохэр зӀшӀохыгъэнхэм фӀашӀ тишӀопырхэм ахьцӀ лэпылэгъу ящыкӀлӀгъэшт. Ащ кыхьэкӀыкӀэ, цыфхэр зыштӀэхэр регионхэм сомэ миллиарди 3,5-рэ афӀтӀупщынэу унашӀо тыгъуасэ кыдӀэкӀыгъ.

Зиунэ кӀэзыбгынагъэхэм лэпылэгъу афэхъугъэным пае УФ-м и Правительствэ сомэ миллиарди 4,9-м ехъу ыгъэфедӀгъах. Нэужым федеральнэ министрхэм, шӀопырхэм япашӀэхэм ащыцхэр кӀэгъушӀагъэх. ДжырӀэ уахьтӀэм ехъулӀэу цыфхэм лэпылэгъу зерафӀэхъуэрэм, гумӀэкӀыгъоу апашъхэ щытхэм ахэр къащыцугъэх. УФ-м и Правительствэ ахьцӀ лэпылэгъу кызырафӀтӀупщыцхэр игъо дӀдӀэу зӀкӀэми алытагъ.

АР-м и Лышъхъэу ТхьакӀушынэ Аслъан кызырӀэхигъэщыгъэмкӀэ, кощын лӀфхэмкӀэ федеральнэ къулыкӀуым иотделӀэу республикэм щыӀэм иучет непӀрӀэ мафӀэм ехъулӀэу Украинэм ицӀыф 2086-рэ хэт, ахэм ащыцӀэу 505-р кӀэлэцӀыкӀлӀх. ЗӀпӀэуцужьыр кызыщӀежъагъэм кышыублагъэу зиунэ кӀэзыбгынгӀэ нэбгырэ 887-рэ республикэм ичӀыплӀэ зэфӀашъхьафхэм къащӀагъэх ыкӀи зыщыпсӀуцт-

хэ чыплӀэхэр арагъэгытыгъэх. Цыфхэр охьтӀэ гъэнӀафӀагъӀкӀэ зыщӀагыгъэх пункти 8-мэ джырӀэ уахьтӀэм нэбгырэ 297-рэ ачӀӀэс. Яблагъэхэм якӀоплагъэхэу ащыпсӀурӀэр зыфӀедизыр гъӀунӀафӀыгъэным ыкӀи ахэм ащыцхэу лӀфшӀӀӀӀӀӀ чыплӀэ зыщыклагъэхэм япчъагъэ зӀхӀафӀыгъэным пае республикэм имуниципальнэ обрӀазованиехэм лӀфтхьабзӀэхэр ащызӀэхӀах. Украинэм кыкӀыхэу Адыгеим ежъ-ежъырӀэу кӀэклӀрӀэ цыфхэм япчъагъэ тхьамафӀэ кӀӀӀӀ хӀхъо. Ахэр охьтӀэ гъэнӀафӀагъэм зыщыпсӀунхэ алыкӀышт пункти 10 хьазы-рӀэу щыӀӀх.

— ЗычӀыгу кӀэзыбгынагъэхэу непӀрӀэ Адыгеим щыӀӀэхэм яфӀло-фӀашӀэхэр зерифӀэшъуашӀэу гъӀэцӀкӀӀгъэнхэм, амалӀэу щыӀӀэмкӀэ лэпылэгъу афэхъугъэным сыдигъуи тыналӀэ тет. Ахэм ящыкӀлӀгъэ шхыныгъо стырхэр, гъо-мылапхъэхэр, щыгъынхэр, нэмыкӀ пкыгъохэр икӀу фӀэди-зӀу аӀӀкӀлӀых, медицинӀэ, пси-

хологическӀэ ыкӀи социальнэ лэпылэгъу агъоты. Украинэм ицӀыфхэр зыщыпсӀуэхэр пунктхэм зӀкӀэми социальнэ мӀхъанӀэ зӀлӀэ къулыкӀуэхэм лӀф ащӀашӀӀэ, яшӀуагъэ арагъӀкӀы. Джащ фӀдӀэу мобильнӀэ зӀпхыныгъэр, Интернетыр агъӀэфӀӀдӀнхэ амал яӀ, зыщӀагъӀпсӀӀын ыкӀи япсауныгъэ зыщӀагъӀпытӀн алыкӀышт чыплӀэхэри щыӀӀх. Зиунэ кӀэзыбгынагъэхэу Адыгеим кӀӀауагъэхэм ащыцӀэу нэбгырэ 626-мэ аныбжыкӀи, япсауныгъӀкӀи лӀф ашӀӀн алыкӀышт. Ахэм ащыцӀэу лӀфшӀӀӀӀӀ лыхъухэу учетым хӀуцӀуагъэр нэбгырэ 300. Ащ нэмыкӀӀэу, 2014-рэ илъӀэсым Ионыгъом и 1-м гурыт еджаплӀэхэм ыкӀи кӀэлэцӀыкӀу лыгъыплӀэхэм ачӀӀхъажынгъэ фӀӀэ кӀэлэцӀыкӀлӀхэм ялофыгъохэр зӀшӀохыгъэнхэри зыщыдгъэгъупшӀэрӀп, ащи тыналӀэ тет, — кылыуагъ кӀӀухым ТхьакӀушынэ Аслъан.

ТХЪАРКЪОХЪО
Адам.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ и Указ

Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо тынхэр афӀгъэщӀошӀэгъэнхэм ехъыллагъ

Культурэм ихӀхъоныгъэ илахь зӀрӀэхышӀыхъагъэм пае щытхъуцӀӀэу «**Адыгэ Республикэм культурӀэмкӀэ изаслуженнӀэ лӀфышӀ**» зыфилӀорӀэр **АнцӀокъо Сарыет Тамыхъу ыпхъум** — муниципальнӀэ гъӀпсыкӀэ зӀлӀэ «ШӀӀуджӀн район» ибюджет учреждениеу «ЛъӀапкӀ культурӀэмкӀэ район кӀоджӀ гупчӀэр» зыфилӀорӀэм ипашӀӀэ фӀгъэщӀошӀэгъэнӀэу.

КультурӀэмрӀэ искусствӀэмрӀэ ихӀхъоныгъӀӀӀ гъӀхъагъэу илӀэхэм апае щытхъуцӀӀэу «**Адыгэ Республикэм изаслуженнӀэ артист**» зыфилӀорӀэр **ДаутӀэ СусанӀэ Налбый ыпхъум** — Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо бюджет учреждениеу «Адыгэ Республикэм и КӀэралыгъо филармоние» зыфилӀорӀэм иӀстраднӀэ ансамблӀэу «ОшӀутенӀэм» апшӀӀэрӀэ катӀегорие зӀлӀэ

иартист-орӀӀдӀо фӀгъэщӀошӀэгъэнӀэу.

ХӀэбзӀгъӀуцугъэу щыӀӀэм игъӀпытӀнӀкӀэ гъӀхъагъэу ашӀыгъэхэм афӀшӀӀ щытхъуцӀӀэу «**Адыгэ Республикэм изаслуженнӀэ юрист**» зыфилӀорӀэр афӀгъэщӀошӀэгъэнӀэу: **Ларин Василий Анатолий ыкӀом** — Урысые Федерацием и СледственнӀэ комитет и СледственнӀэ гъӀӀорышӀӀӀӀӀӀӀ Адыгэ Республикэм щыӀӀэм анӀхь мӀхъанӀшӀо зӀратырӀэ лӀфхэм язӀхӀафӀынкӀӀэ иотдел ипашӀӀэ;

Мамый Руслъан ЮрӀэ ыкӀом — Урысые Федерацием и СледственнӀэ комитет и СледственнӀэ гъӀӀорышӀӀӀӀӀӀӀ Адыгэ Республикэм щыӀӀэм криминалистӀэмкӀэ иотдел ипашӀӀэ;

Попов Роман Юрий ыкӀом — Урысые Федерацием и СледственнӀэ ко-

митет и СледственнӀэ гъӀӀорышӀӀӀӀӀӀӀ Адыгэ Республикэм щыӀӀэм анӀхь мӀхъанӀшӀо зӀратырӀэ лӀфхэм язӀхӀафӀынкӀӀэ иотдел иследоватӀӀӀ;

Скабала ЛюдмилӀэ Александр ыпхъум — Адыгэ Республикэм и КӀэралыгъо Совет — Хасэм и Аппарат и Правовой гъӀӀорышӀӀӀӀӀӀӀ ипашӀӀэ.

ЭкономикӀэмрӀэ банк системӀэмрӀэ ихӀхъоныгъэ илахь зӀрӀэхышӀыхъагъэм пае щытхъуцӀӀэу «**Адыгэ Республикэм изаслуженнӀэ экономист**» зыфилӀорӀэр **Сидорова СветланӀэ Александр ыпхъум** — зӀлӀухыгъэ лахьзӀхӀӀӀ обществӀэу «Москва и Банк» зыфилӀорӀэм ишӀопыр офисӀэу кӀалӀэу МыекъуапӀэ щыӀӀэм зырызыщӀэ бизнесымкӀӀэ ипашӀӀэ игуадӀӀэ фӀгъэщӀошӀэгъэнӀэу.

ИлъӀэсыбӀэ хъугъэу шӀуагъэ кытӀэу лӀф зӀришӀӀӀрӀэм ыкӀи лӀӀӀӀӀӀӀӀӀ ин зӀлӀэ медицинӀэ лӀфышӀӀӀӀӀӀӀ ягъӀхъазырын илахь зӀрӀэхышӀыхъэрэм афӀшӀӀ щытхъуцӀӀэу «**Адыгэ Республикэм псауныгъэм икӀэу хъумӀӀӀӀ изаслуженнӀэ лӀфышӀ**» зыфилӀорӀэр **ЦыкӀу МулӀит АбубӀачырӀэ ыпхъум** — Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо бюджет учреждениеу гурыт сӀнӀхъат гъӀӀӀӀӀӀӀӀ языгъӀгъотырӀэ «МыекъопӀэ медицинӀэ колледжым» егъӀӀдӀжӀн лӀфымкӀӀэ ипашӀӀэ игуадӀӀэ фӀгъэщӀошӀэгъэнӀэу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу ТхьакӀушынэ Аслъан

кӀ. МыекъуапӀэ, бӀдзӀогуым и 18, 2014-рэ илъӀэс N 70

Агу агъэклодырэп, щыленыгъэм идэхагъэ зэхашлэ

Дунэе нэфыр ренэу пфэмзахэу, шлункым укыхамыклэу, анахь уигупсэм, уильфыгъэ цыкы ынапэ изэхэлъыклэ, ышхьац, ынэхэм ашэу пльэгун амал уимылэ зыхьуклэ, щыленыгъэм уцыгушлукыныр, ащ идэхагъэ зэхэпшэныр лэшлэхэп. Ахэм афэдэхэм маклэп зыгу клодэу щыленыгъэм игъогубгуу шыпкхэ хьоу кхакхырэри. Ау ащ фэдэ зэплөлэн ахэтэп хьафизэхэм я Урысые обществэ и Адыгэ республикэ организацие хакхэхэрэм. Мыхэм анэхэм амыльэгурэми, гушхьэбаиныгъэу яплэгъулэрэмклэ, язэхашлэклэ цыфпсаубэхэр аклэхьащтхэп, ябгэпшэнхэ пльэкыштхэп. Ар сэзыгбалорэ илъэс зэкълэпкхлэхэм а организацие ищылакэ, илофыгъохэм сачыгуазэу щытыгъэш ары.

Хьафизэхэм я Урысые обществэ и Адыгэ республикэ организацие зызэхашагъэр мыгъэ илъэс 20 хьугъэ. Мы лъэхъаным а хьугъэ-шлагъэм епхыгъэ мэфэклым зыфагъэхьазыры организацие иактивистхэм, аюбийей цыкы дахэу хагъэунэфыклым гухэлъ ял.

Организацие ипашэу Нэхэе Руслан тызэрэщигъэгъозагъэмклэ, мыш непэ нэбгырэ

1100-рэ хэт. Щыленыгъэм мыхэр кыныгуабэхэм ащырехьыллэх, ау зыгорэм шыгухъэу шысхэп, зэклары кьэралыгъом кьафишлэн фаеуи алытэрэп. Ари, кьэралыгъо хабзэри сэкьатныгъэ зилэхэм ягумэкыгъохэм язэшлехынклэ лэпылэгъу кьафэхьу. Мары, Руслан кызырэтлыгагъэмклэ, чыплэ организацие имэфэкл ихэгъэунэфыклым пэуагъэхъаным фэшл республикэ бюджетым кьафыхагъэкыгъэ сомэ мин 240-рэ бэмышлэу кьаратыгъ. Тигу-щылэгъу кызырэхигъэщыгъэмклэ, а ахьщэр зыпэуагъэхьащтыри агъэнэфагъ. Ащ шыц аратышт чыплэ кьин ит цыфхэу мы организацие хэтхэм, мэфэкл лфотхьабзэхэм язэхэщэнклэ а мылкур кызыфагъэфедэшт.

— Тимэфэкл ехьулэу, — ело Руслан, — зэхэтщэщтых спорт зэнэкьокхуэр, творческэ нэшанэ зыхэлъышт лфотхьабзэ зэфэшхьафхэр. Ахэм ащатеклохэрэм яттышт шлухьафтынхэр а ахьщэр ары зэрэтщэфыштыхэр, шытху тхылхэри тэгъэхьазырых.

Республикэ организацие зызэхашагъэр илъэс 20 зэрэхьуэр лоныгъор ары зыхагъэунэфыкыштыр. Ащ ехьулэу шышхьэлэу мазэм кыклоцл лфотхьаб-

зэ зэфэшхьафхэр рагъэкло-кыштых. Руслан тызэрэщигъэгъозагъэмклэ, хьафизэхэм ятхылъеджаплэ щагъэхьазыры организацие итарихъ гъогу кызылотыкырэ тхылъ. Ар тхылъ кызырэклоп, «макъэ зыклэт тхылъ» зыфалорэм фэд. Ащ дэтыштых организацие епхыгъэ гукъэкыжхьхэр, инепэрэ щылэклэ-псэуклэ зыфэдэр, клэклэу кьэплон хьумэ, ащ итарихъ щызэлугъэклэгъэшт.

Организацие хэтхэр ренэу клэ горэм лъэхьух, ящыленыгъэ нахь бай ашыным пылтых. Ахэм бэшлагъэ хор зялэр, чыплабэхэми ар арагъэблагъэ, фестивалхэм ахэлажэ. Обществэм хэтхэм ащышхэр компьютер курсхэм ащеджагъэх, ары паклошь, Паралимпиадэм шылагъэхэри кхакхыгъэх. Арэу-щтэу щыленыгъэм уасэ фэзышыхэрэм, анахь чанэу организацие хэтхэм ащышхэм афагъэшхошэщтых шытху ыкли рэзэныгъэ гушылэхэр зэрытхэ тхылхэр, ахьщэ шлухьафтынхэр.

Гухэлъыбэ зыдалыгъ хьафизэхэм яреспубликэ организацие иактив хэтхэм. Тэри ахэм тафэлыало тшлгойгу ямурадхэр кьадэхьунхэу, цыф гуклэгъум, зэхашлэм щымыклэхэу, ахэр мафэ кьэс кьалылэххэу псэунхэу.

ЖАКІЗМЫКЪО Аминэт.

ХЫКУМ ПРИСТАВХЭМ КЪАТЫ

Чыфэр рагъэпщыныгъ

Зэфэшлыгъэ лахьзэхэлъ обществэу «Лада-Кредит» зыфилорэм кыыихыгъэ чыфэр зэрымтыжырэм кыхакыклэ кьуаджэу Кошхьаблэ щыпсэурэ хульфыгъэм илоф хыкумым зэхифыгъ ыкли ахьщэр зэклыгъэкложьын фаеу унашэу ышлыгъ.

Чыфэ зытелъыр зэрытхэгъэ унэу кыгъэлъэгъуагъэм хэбзэхьумэкло кьулыкхуэм ялы-кхлэр ыкли хыкум приставхэр кьэклуагъэх, ау мы чыплэм ар щымыпсэоу кычлэкыгъ. Нэужым зэхашагъэ уплъэкунхэм кызырарагъэлъэгъуагъэмклэ, хульфыгъэм телъ чыфэр зэрипщыныжынын ыльэкышты ахьщэ ибанковскэ картэ ильыгъ, арэу шытми, ипшэрылхэр ыгъэцэклэнхэм дэгулэщтыгъэп.

Чыфэу зэлуигъэклагъэр «Лада-Кредитым» физэклэгъэкложьы-

гъэным пае банковскэ картэм ил ахьщэр кьырахынэу унашэу ышлыгъ хыкум приставхэм я Федеральнэ кьулыкхуэ иотделэу Кошхьаблэ районым щылэм ихыкум пристав-гъэцэклакло.

Ымышлэу иахьщэ картэм зэрарахыгъэр хэбзэгъуцугъэм димыштэу ылуи, хульфыгъэм хыкумым зыфигъэзагъ. Ащклэ ушхьагъу шхьафэу илэу кылыгагъэр ипсауныгъэ зэтыригъэуцожьыным пае мы мылкур зэрищыклэгъэщтыр ары.

Ау хыкумым лфыр зызэ-

хефым, хыкум пристав-гъэцэклаклом изеклуаклэ дыригъэштагъ, унашэу ышлыгъэр хэбзэгъуцугъэм диштэу ыльытагъ.

Зэфэшлыгъэ лахьзэхэлъ обществэу «Лада-Кредит» зыфилорэм исчет ахьщэр рагъэхьажыгъ, лфыр зэхэфыгъэ хьугъэ.

Кыздиклыгъэ кьэралыгъом агъэкложьыгъ

Адыгэ Республикэм исыным ифитыныгъэ зимылэгъэ бзылфыгъэу Армением кыкыгъэр мы мафэхэм тикъэралыгъо рагъэклыжыгъ.

Іэклыб кьэралым шыц бзылфыгъэмрэ ишхьэгъусэрэ Урысыем лфэ шашлэнэу кьэклогъа-

гъэх. Ау кошын лфхэмклэ федеральнэ кьулыкхуэм ыгъэнэфэгъэ шапхьэхэр аукуагъэх, ищыклэгъэ тхылхэр бзылфыгъэм ымылыгъэху кычлэкыгъ. Мыекьопэ кьэлэ хыкумым

унашэу ышлыгъэм диштэу Армением кыкыгъэр мы мафэхэм Краснодар иаэропорт ращэ-лэжы, кыздиклыгъэм агъэкложьыгъ.

Хыкум приставхэм я Федеральнэ кьулыкхуэ и Гъэюрышлалэу АР-м щылэм ипресс-кьулыкхуэ

ХЪЭДЭГЪЭЛІЭ Айтэч Аскэр ыкьор

Бэдззогъум и 22-м, 2014-рэ илъэсым илъэс 59-м итэу мээзэ зытлушэ сымэджэ хьылъэу Москва исымэджэххэм ащыц зычлэлъ ужым ищыленыгъэ ыухыгъ АРИГИ-м илофышлэ шхьафэу, тарихъ шленыгъэхэмклэ кандидатэу Хьэдэгъэлэ Айтэч Аскэр ыкьом.

Айтэч мэкьюгъум и 20-м, 1956-рэ илъэсым Мыекьюапэ кышхыгъ. 1963 — 1973-рэ илъэсхэм Адыгэ хэку еджэплэ-интернатэу N 1-м щеджагъ. 1978-рэ илъэсым Адыгэ кьэралыгъо клэлэгъэджэ институтым филологиемклэ ифакультет кыухыгъ, ащ ыуж Тбилиси аспирантурэм ишленыгъэхэм ащыхыгъэхуагъ.

Хьэдэгъэлэ Аскэр ыкьо Айтэч Грузием иэтнографическэ школышко кьэзыухыгъэ шленыгъэлэжхэм зэу ахэтыгъ. Ежыыр опсэуфэклэ Иванэ Джавахшвили ыцлэклэ щыт Институтым иаспирантурэу шленыгъэхэмклэ Грузием и Академие епхыгъэм зэрэщеджагъэм рыгушоштыгъэ.

1998-рэ илъэсым Айтэч идиссертацие «Общественный быт адыгов в прошлом и настоящем, XVII — XXвв.» щытху пылэу кыгъэшшыпкхэжыгъ.

2001-рэ илъэсым кыщегъэжыагъэу ищыленыгъэ гъогу

шленыгъэм епхыгъэу АРИГИ-м хьалэлэу щылэжыагъ. Мы аужырэ илъэсхэм бэгъашлэу адыгэхэмрэ абхъазхэмрэ кхакхы-хэрэм лъапсэу илэм ащ лфэ дишлагъ.

Айтэч цыфыгъэшхо хэлъыгъ, ныбджэгъухэмклэ хьалэлэыгъ, ышлэрэр нахьыклэхэм алэкигъахьэщтыгъ, пшэрылэу илэр дэ-гъоу ыгъэцэклэщтыгъ.

Хьэдэгъэлэ Айтэч зэрэщымылэжыыр ащ лфэ дэзышлэгъэ пстэуми гукъэошхо ащыхьугъ.

Тиинститут шылажэхэрэр Айтэч игупсэхэм афэтхьаусы-хэх.

АРИГИ-м илофышлэхэр.

Республикэ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» илофышлэхэм гухэкышхо ащэхуэ гуманитар ушэтынхэмклэ Адыгэ республикэ институтэу Т.М. Клэрашэм ыцлэ зыхьырэм илофышлэу, тарихъ шленыгъэхэмклэ кандидатэу Хьэдэгъэлэ Айтэч Аскэр ыкьом идунай зэрихьожыгъэр ыкли ащ илахьылхэмрэ игупсэхэмрэ афэтхьаусыхэх.

ЗЕКЮНЫР

Зыгъэпсэфыплэр агу рихьыгъ

Адыгеим зыгъэпсэфыплэ паркыклэу «Тетис» кызышыцэлэуахыгъэр бэшлагъэп, цыфэу ащ шылагъэхэм ашлогъэшлэгъон. Ар зышагъэпсыгъэ кьушхьэтхыр кьабзэ, чыплэ дахэхэр кыпэблагъэх. Паркыр цыфхэм дэгъоу загъэпсэфыным зэрэтэгъэпсыхьагъэми ишлуагъэ кьэкло, зыгъэпсэфаклохэр клонхэм тырегъэгъушлэхьэх.

Бэмышлэу ащ Францие кыкыгъэ хьаклэхэр шылагъэх. Ар агъэпсы зэхьум зэхаблэгъэ гъогу клэшлагъэхэр зыхашыкыгъэ клэпсэхэр кьэзышлырэ фирмэм ахэр кыкыгъэх. Паркым ипашэу Енин Руслан кызырелорэмклэ, французхэм альэгъугъэр зэклэ ашлогъэшлэгъоныгъ, кыдагъэкырэ продукциер зэрагъэфедэгъэ шыклэм кьушхьхэм цыфхэр зэрэдащахэрэм, ащклэ Іэмэ-псымэхэу ялэрылхьэхэм, нэмыклэхэми кьаклэупчлагъэх.

Паркыклэм зышыцыгъэпсэфыгъэ пстэумэ ащ гупсэфэу ыкли гъэшлэгъонэу мафэр зэрэщыбгъэ-

клон пльэкыштыр, уищыклэгъэ фэло-фэшлэ пстэури зэрэщыбгъотыштыр кьало. Джащ фэдэу Интернетми кьэбархэр кыхьэхэу ригъэжыагъ. Ныбжыклэхэр зэдэжжых, зэдэклонхашь, паркым зызэдышагъэпсэфыныу зэзэгъых. Ащ фэдэ зыгъэпсэфыплэ ямышыклэ Адыгеим илэ зэрэхьугъэм зыгъэпсэфаклохэу кьаклохэрэм япчъагъэ кызырэхигъэхьащтыр гъэнэфагъэ.

(Тикорр.).

ПЕНСИЕХЭМКІЗ ФОНДЫМ ШЪУЩЕГЪЭГЪУАЗЭ

Сомэ миллиони 5-м ехьу атыгъ

Цыфымрэ кьэралыгъомрэ мылкъуклэ зэдыхэлажэхэзэ пенсиехэм апае мылкъу зэлугъэклэгъэным ехьыллэгъэ кьэралыгъо программэр Адыгеим шылагъэклуатэ. Ащ тегъэпсыкыгъэу тызыхэт илъэсым пыкыгъэ плалэм кыкыклоцл тиреспубликэ щыпсэхэрэм лицевой счетхэу кьафызэ-луахыгъэхэм сомэ миллиони 5-м ехьу ахьщэ аралхьагъ. Кьэлэгъэн фае сомэ мин 80-р цыфхэм лфшлэн языгъэгъотыхэрэм ялофышлэхэм апае зэратыгъэр. Адыгеим шыцхэу программэм хэлажэрэр нэбгырэ 12385-рэ мэхьу. Программэм ухэлэжэным фэшл лэлу тхылъ яптын ыкли тызыхэт илъэсыр имыкызэ сомэ минитлум кышшымыклэу птын фае. Кьэралыгъоми джащ фэдиз ахьщэ кыпфыхигъэхьожьышт сомэ мин 12-м нэсэу зыптыклэ. Аузэ, уныбжэ кызысклэ пенсиеу кьыуатыштыр кызыыхахышт мылкъоу зэлуклэщтыр бэклэ нахьыбэ хьушт, уипенсиим нахь инышт.

Пенсиехэмклэ фондыв и Къутамизу Адыгэ Республикэм щылэм ипресс-кьулыкхуэ.

Лым илыгъэ заом кыщашлэ

Шхьатлүмэ Рэмэзан Шумафэ ыкьор Тэхьутэмькое районим щыщ кьоджэ цыклоу Хьаштыку кыщыхуыгъ. Кызырыхуыгъагъэр мэкьумэщылэ унагу. Шлэж тхылъми, нэмык кьэбархэми Рэмэзанэ кызыхуыгъэр ыки идунай зихьожыгъэр зэфэ-шхьафэу кьало. Анахь шып-кьэклэ алытэрэр заом хэкло-дагъэу ихьадэ кызычлахыжым медальонэу кыпахыгъэм тетха-гъэр ары: кызыхуыгъэр **1920-рэ ильэс**, госпиталым зычлэлхьа-гъэр мэзаем и 18-р, 1942-рэ ильэсыр ары. Я 11-рэ шхончэо дивизием ия 163-рэ шхончэо полк рядовоеу хэтыгъ. Полкыр Волховскэ зэуаплэм ия 54-рэ дээ хэтыгъ.

Рэмэзанэ ышхъэ рыкьлагуэр амышлэу ныри, тыри, зэклэ ла-хьылэу илэхэри бэрэ ыгъэгумэ-мэлыгъэх. Клэупчлагъэх, тхагъэх — джэуап тэрэз агъотыгъэп. Кьалэм кырыкьлагуэр кызы-нэфагъэр 2010 — 2013-рэ ильэс-хэр ары.

Еджаплэ горэм члэхьаныш, сэнэхьат зэригъэгъотынэу Рэмэзанэ инасып кыхыгъэл: уна-гъом лэпылэгъу фэхун фэагъэ. Ятэу Шумафэрэ янэу Пшэшъэ-мафэрэ чэчи мафи колхозым зэрэщылажэхэрэр ыльэгъу-щтыгъ. Лофым ылэ еклоу Рэмэзанэ кьэтэджыгъ, лъэшэу шы-хэр икьэсагъэх.

Ау Хэгъэгъу зэошхор кье-жагъ, мамыр шылакшор зэте-чыгъ. 1941-рэ ильэсым Рэмэ-

занэ заом ащагъ, лъэсыдзэм хэфагъ. Ленинград хэкум аща-гъэх, лэшэ ыгъыклэм фагъасэхэу аублагъ. Ары шхьае, кьэклорэ пыир жьалым, зыми гуегъу-гу-клэгъу фырилэп, еукых, егъэ-стых, пелъэх.

Нэмыцхэм яжъалымыгъэ, яхьэклэ-кьоклагъэ Рэмэзанэ кы-зыгурылагуэр мэшлокъугогу станция цыклоу Погостыя зы-филорэм дэжъ шыклогъэ зэо хьылэхэм захэлажьэр ары. Лоныгъом и 13-м, 1941-рэ ильэ-сым станциер нэмыцхэм кьа-тырахыжыгъагъ. Нэужым фа-шистхэм ар аштэжыгъ, етлани тэтиехэм пыир ащ рафыжыгъ. Станция цыклум шыщхэу нэ-мыцхэм алэклэфагъэхэр, цыкьлүи ини, ауыкыгъэх, зы унэ псаоу кьыданагъэл. Джары «фашист» зыфалагуэр кызыгурылагуэр Рэмэзанэ.

Тэхьутэмькое районимкьэ Хьаштыку кьоджэ цыклум дэ-

кыгъэ клэлэр пхъашэу нэмыц-хэм язэуагъэхэм ащыщ. Шхон-чэо дивизиеу Рэмэзанэ зыхэ-тыгъэм щылэ ыки мэзаем, 1942-рэ ильэсым, пшэрыл кьыфагъэуцугъагъ псэуплэу Лю-бань дэжъ нэмыцхэм ащыжэ-хэханхэш, пым кьыдзыхьэгъэ Ленинград мыш дэжыым шы-щыпхыратхунэу. Ау ар тидзэ-хэм афэуклочыгъэп. Рэмэзанэ лоф заулэ зэуаплэм шыздэгъэ-цаклэщтыгъэ: щэ-гынхэр дзэ-кьолхэм кьарищалэщтыгъ, ула-гъэхэм лэпылэгъу аритыгъэ лүи-щыщтыгъэх, пыми езаощтыгъ. Кьызэклэклохэуи, чыплэ кьин ифэхэуи хуыгъэ. Псэуплэу Шалэ дэжъ зэо пхъашэхэр 1942-рэ ильэсым имэзае шыклощтыгъэх. Ар пытэплэ шыпкьэ нэмыцхэм ашыгъагъ, ар аштэмэ, Любань тидзэхэр екьолэщтыгъэх, Ле-нинград лэпылэгъу ратын амал ялагъ. Унашъо кьати, тидзэхэр илыгъэх. Рэмэзанэ кумкьэ щэ-

гынхэр зыдэлэ ящикхэр ещэх, модыклэ чытырхэм заор щэ-кло. Кур чыгъ зэхэклагъэмэ ахи-пхи, зы ящик рильэшъожагъ. Осышху, чыилэ, ос кьылу щты-гъэм шыцуахъозэ, чытырым нэсыгъ. Тидзэклоплэу пулеметкьэ пым еорэм нэмыцитлэ кьыте-бэнагъ. Ошлэ-дэмышлэу Рэмэза-нэ чытырым дэпкьагъ, зэогъу-клэ зы нэмыцыр хигъэфагъ, адрэр зэклолапхи агъэтлысыгъ. Джащ тетэу тидзэклоплэ, типу-лемети кьэнэжыныхэмкьэ ишло-гъэшхо кьыгъэкулагуэ.

— Мэзаем и 18, 1942-рэ ильэс. Чэщым чыилэу градус 30, мафэм фабэу градуси 4 шылагъ, — ыгу кьэклэжыи гене-рал-майорэу Иван Федунин-скэм. — Егъашлэм а чэщыр сшыгъупшэжыщтэп. Пэшлоры-гъэшэу тиартиллерие пым ичылплэхэм сыхьат фэдизрэ яуагъ, нэужым ракетэхэр та-шхьагъ кыщызэклэнагъэх.

Тидзэклоплэхэр ащ тетэу пым жэхахьэхэу ежагъэх. Танкхэр, ежэ-ежырэу клорэ машинэхэу топхэр, щэ-гынхэр зыщэхэрэр ос куум члэбых, зэоллхэр ера-гъэу ос кьылым щэцуахъох. Мэфэ псаум километрищ нахьыбэу тидзэхэр лъыкьотэнхэ альэклы-гъэп. Псыхъоу Бар дэжъ шыс псэуплэ цыкьлоу Бараки дэжъ Рэмэзанэ хьылэу кыщылауи,

мэзаем и 18-м, 1942-рэ ильэ-сым лагъэ, поселкэу Бараки пэгъунэгъоу щэгъэтлылыгъ. Дзэ частым Рэмэзанэ ищыгъынхэр, ихьап-щыпхэр Хьаштыку кыгъэ-хьыжыгъагъэх. Ным, Пшэшъэ-мафэ, ахэм лэ ащифээзэ непэ зауэрэ гъыщтыгъэ. Ным ыкьо Аюбэ ар кьин кыщыхуыщтыгъ. Зэгорэм ным римыгъашлэу хэтэ чыплэм чэмэданыр щычлэитлагуэ. Аюбэ 1998-рэ ильэсым лагъэ, чэмэданыр зычлэлэ чыплэр зыми ышлэрэп. А ильэс дэдэм Рэмэзанэ ихьадэ кьагъотыгъ лъыхьокло отрядэу «Небо Ле-нинграда» зыфилорэм хэтхэм. Ащ икомандирэу Евгений Ха-ламовым Тэхьутэмькое рай-оным иадминистрацияе письмэ кьыфигъэхьыгъ. Рэмэзанэ ме-дальонэу ылыгъыгъэм иадреси итыгъ.

Ильэс пчъагъэхэм икьэбар ыки икьодыклэ хуыгъэр амышлэу игупсэхэр хэтыгъ. Рэмэзанэ медсанбатым зычлэлэлым ыльэ-кьуацлэ Схатунклэ атхыгъагъ, нэмык хэукъоныгъэхэри итхылхэм ахэтыгъ. 1998-рэ ильэсым зэкъош дзэ мемо-риалэу «Урочище липовик» (Ле-нинград хэку, Кирийскэ рай-он) зыфилорэм ихьадэ члалъ-хажыгъыгъ. Жьоныгуакулэм и 7-м, 2014-рэ ильэсым мемо-риалыр кызылауахыгъ. Рэмэзанэ ыш Аюбэ ыпхъоу Нэфсэт а шлэжэ зэхэхьэм хэлэжыагъ.

ХЪУЩТ Шэбан.

Мемориалэу «Урочище ли-повик» зыфалорэр кызызэ-лауахым ащ шылэгъэ Шхьатлү-мэ Нэфсэт джабгумкьэ ятло-нэрэу щыт.

ЮФЫГЪУАКИ

Генеральнэ прокуратурэм игъоу ельэгъу

Шьугу кьэдгъэкьыжын, кьэралыгъом иль законо-дательствэм кыгъэуцугъэ шапхъэхэм кызырэдэ-лэйтэу, машинэр зыгъэлорышлэн фимытхэр зэкьэ зыщытхыгъэщт базэ зыкь шылэн фаеу Генпрокура-турэм ильэситлэ хуыгъэу кызырэлорэр.

Наркоманхэмрэ ешъуакохэм-рэ язакъоп ар зыфэгъэхьыгъэр, а списокэм хэтынхэу щытхэр. Ащ хэгъэхьэгъэнхэ фаеу лъып-лээн кьулыкьум елытыгъэ зыгу узыхэрэри, зинервэ мытэрэ-хэри... Ахэм, узэу ялэм кы-хэкьэу рулым лубгъэтлысхьан-хэкьэ шынагъоу щытхэм япчъа-гъэ маклэп. Цыф кызырэкьлоу ащ фэдэ лофыгуакулэр шылэ-нэ-гъэм шыгъэцэкьэгъэным дезы-гъаштэрэри бэ.

Ау мыш фэдэ лъэбэкъу шы-гъэным Кьэралыгъо автоинспек-цием хилухьэрэ щымылэмэ, ащ кьеуцуаллэрэп УФ-м псауныгъэр кьэуэхумэгъэнымкьэ и Мини-стерствэ. Ушхьагъу ашырэри, зы лъэныкьомкьэ, кьыбгурыло-нэу щыт. Ахэр зыгъэгумэкьы-хэрэр мылыкьоу а лофыгом пэ-лухьаштыр арэп, цыфым (па-циентым) узэу илэр ушъэфыгъэ зэрэмыхуэрэр, медикхэм ащ фэдэ ашлэнэу зэрэщымытыр ары. Адэ, шыпкьэр площтмэ, цыфым машинэр зэрэфон зэ-римыльэкьыщтыр, ар нэмык-хэмкьэ зэрэщынагъор ушъэфы-ныр нахь тэрэза, ащ лажъэ

зымылэхэр екьодылэнхэм пэрыо-хуу уфэхуыным нахь? Егъэзы-гъэп ныла а цыфым иуз ыцлэ кьеплоныр, базэ зыклэу а кьэ-бархэр зыщызэрахыплэжыщт-хэм код горэ илэуи хэбгъэ-хьан плэахьанбэ?! Шыклэ ащ кьыфэбгъотымэ, тигъогухэм кьа-техуухьэрэ тхьамыклагъохэм япчъагъэ кыщыкьлэнбэ? Тикъэ-халэхэм мы лъэхьаным уада-хьэмэ, гур мэкьлоды — ныбжэ зилэу, сымэджагъэу дунаим ехы-жыгъэм бэкьэ нахьыб ныбжы-клэу непэ ахэм ащагъэтлылы-жыгъэхэр. Тьдэки арэуштэу щыщыт. Шысабэ кьэпхьын плэа-кьыщт водитель ешъуагъэхэм апкь кьыкьыклэ машинэхэр зэ-утэкьыхэу, лажъэ зымылэу цыф-хэр хэкуадэхэу. Мары бэмы-шлэу гупчэ гъээтхэм ащыщ горэм мы гумэкьыгъом епхыгъэу кьыхьэгъэ тхыгъэм кьышило-щтыгъэ зэпырыкьыплэм кьытехъ-гъэ бзылфыгъэу сабий цыкьлэ зылыгъыгъэр тэзыуыгъэ ыки нэбгыритлэри зыукьыгъэ води-тельр гьогьогъу 22-рэ агъэпщи-нагъэу, «хронический алкого-лизм» зыфилорэ узыр илэу

зэрэщытыгъэр. Ары паклош, психическэу сымэджэ хулыфы-гъэу учетым хэтым, егъэзыгъэ-клэ зэлээнхэ фаем цыфхэр авто-бускьэ зэрищэхэуи агъэунафыгъ.

Прокуратурэм чыплэ зэфэ-шхьафхэм уплэкьунэу ащызэ-хищагъэхэм кьагъэлэагъэрэри ащ нахьышлэп. Гушылэм пае, зы хэку закьом кыщыхагъэ-щыгъ наркодиспансерым иучет хэтхэу, ау машинэр зэрафэ-ным ифитыныгъэ ялэу нэбгы-рэ 300. Ахэм нэбгырэ тхьап-ша якьодылэн фаер а фиты-ныгъэр алахыным фэшл? Ары мы зигугъу кьэтшырэ лофыгъом хэкьыплэ кьыфэгъотыгъэным фэшл машинэ рулым кьэрытлысхьаным ифитыныгъэ зымылэхэм ярегист-рэ зыкь гъэпсыгъэн фаеу Ген-прокуратурэм УФ-м и Прави-тельство и Тхьаматэ зызы-кьыфигъэзагъэр. Япсауныгъэ

изытетклэ машинэр зыгъэлорышлэнэу щымытхэр медикхэм кьагъэнэфэщт, ахэм ащыщэу водител-скэ удостоверение зилэхэр полицием кьыхыхыщтых ыки кьуацлэ ямылэжъэу ашыщтых. Гьогур щынгъончэным фэшл медицинэм ыльэныкьокьэ ищы-клэгъэ шэпхэ хэ-бзэ актхэр гъэхьа-зырыгъэнхэ фаеу Генпрокуратурэм игъоу ельэгъу.

Сыдэуштэу а ло-

фыгъор зэшлуахынэу алора? Во-дителым медицинэ уплэкьун-хэр ыкьухэзэ автомобилыр ыгъэ-лорышлэнэм ифитыныгъэ ратын амыльэкьынэу уз горэ ащ кьы-хагъэщыгъэмэ (ахэр зыфэдэ узхэр псауныгъэр кьэуэхумэгъэ-нымкьэ Министерствэм ыухэ-сыгъэх), врачым гьогурькьоныр щынэгъончэнымкьэ кьулыкьур ащ щигъэгъозэн фае. Ау мыш дэжыым зы лофыгъоу кьэуцу: водителэу лоф зышлэхэу (про-фессиональнэу) ильэсым е ильэсныкьом зэ медицинэ уплэкьунхэр зыкьухэрэр ары нылэп ахэр кьызыхэбгъэщынхэ плэахьыщтыгъэр. Адэ ежэ иунэе машинэ исынхым фэшл медицинэ уплэкьунхэр ильэсипшыр зэ-закьо нахь зымышлыхэрэм афэ-гъэхьыгъэу сыд шлэгъэн фаер? Унэе машинэ зилэм иудосто-верение иплалэ (ильэсипшыр)

икьыгъэмэ е икатегорие нахь лъагэ хуыгъэмэ ары нылэп ахэм медицинэ уплэкьунхэр закьу-хэрэр.

Етлани зы чыплэм зэпымыоу щыпсэхэрэм автомобилыр агъэ-лорышлэнэм ифитыныгъэ кьара-тынхым фэшл наркологиерэ пси-хологиерэ язэфэхьысыжыхэр чыплэ диспансерхэр ары нылэп кьызыщыуатыщтыгъэр. Ау охътэ гъэнэфагъэклэ кьэкуагъэхэм сы-дэуштэу справкэ кьаратын алъэ-кьышта диспансерхэм, цыфым мазэкьэ узэклэбэжымэ мы чы-плэм щыпсэхэуи ригъэжыгъэ кьодыемэ? Наркологиерэ, психо-логхэм сыдэуштэу кьашлэщта ащ илажьэр? Ары Генпрокура-турэм игъоу ыльэгъурэ базэ зыклэу сымаджэу, рулым клэ-рытлысхьаным ифитыныгъэ зэ-ратынэу щымытхэр зэкьэ зы-щытхыгъэщтыгъэр шылэн фаеу зэ-рилытэрэм бэмэ зыкьыдыра-гъаштэрэр. Арэуштэу зыхуыклэ, гьогухэм кьатэхуухьэрэ тхьамы-клагъохэм кьащыкьлэщт, цыфы-бэмэ ящылэныгъэ кьагъэнэжыым алъэкьыщт. Ащи мылыкьу шьукьлае зэрэпэлухьаштыр гъэнэфагъэ, ау цыфым нахь лъаплэ зэрэщы-мылэри кьыдэлэытэгъэн фае.

Лофыгъоу кьалэтыгъэм шьуагъэ кьызырхыщтым уеджэнджыш-жыныу щытэп. Ау ащ игъэцэ-клэн шэпхэ хэбзэ актэу ищы-кьлагъэхэр гъэхьазыргъэнхэр апэрэ лъэбэкьоу щытыш, ар зипшэрылхэм ягушылэ ежэ-щтыгъ. Лъэшэу тэгугъэ медици-нэм илофышлэхэмрэ гьогур шы-нэгъончэным фэгъэзэгъэ кьу-лыкьумэр зэгурьлонхэш, мэ-хьанэшхо зилэ лофыр зэшлуа-хынэу.

ЖАКЪМЫКЪО Аминэт.

ИОНЫГЪОУ-2014

ЧІЭНАГЪЭ ФЭМЫХЪОУ

Гъэзетэу «Адыгэ макъэр»

Мыгъэрэ Ионыгъор ошхым бэрэ зэпегъэу, республикэм ичыгулэжхэр кын хэтых. Илъэс реным къагъэкыгъэ лэжыгъэр игъом аугъоижьын алъэкырэн. Зигъо хъугъэ хъасэхэм зы мафэ тешлэ къэс къарахыжыщтым къыщэклэ. Мэфэ ошлэхэм апаплъэхэзэ уахтэр макло. Ошх къызыщемыщхырэ мафэхэр республикэм ихъызмэтшлалэхэм чанэу къызыфагъэфедэ,

зыгъэпсэфыгъо ямылэу мэлэжхэ. АР-м макъу-мэщымклэ и Министерствэ къызэритырэмклэ, бэдззогъум и 22-м ехьулэу коц гектар мин 79-м ехъоу ялагъэм щыщэу гектар мин 63,2-р республикэм щылаухыжыгъ. Гурытымклэ зы гектарым центнер 44,5-рэ къырахы, пстэумкли лэжыгъэ тонн мин 281,2-рэ къаложыгъ.

Ионыгъор гъунэм щынагъэсы

къахэхагъэх. Бжыхъэс хъасэхэм шынагъэ бэу зэралэклахэрэм къыхэлэу уцыжхэм, анахъэу амбрози-

ошъоу шылагъэхэр анахъэу къызэгоуагъэр рапсыр ары. Зэклэмкли районимклэ рапс гектар 1309-м ехъу тилагъ. Гектар тельтэу мы культурэм центнери 8,2-рэ къыти, пстэумкли тонн миным ехъу къаложыгъ.

Анахъ мэхъанэ зилэ лэжыгъэу — коцыр — игъом, чіэнагъэ фэмыхъоу районим щаугъоижьыным пае ищыклагъэр зэклэ чыгулэжхэм ашлэ. Мэфэ ошлоу къыхэклыхэр агъэфедэхэзэ, тызцылэгъэ мафэм ехьулэу коцэу лаухыжыгъэр гектар мини 7-м ехъуштыгъэ.

Пстэумкли районимклэ ялэр гектар мин 13,5-м ехъу. Гектар тельтэу ащ центнер 49,1-рэ къырахырэр.

— Бислэн, лэжыгъэу лаухыжыгъэр сыда рашлэрэр?

— Ионыгъо лъэхъаным лэжыгъэм уасэ зэрымилэр къыдалъытэзэ тыхъызмэтшлалэ анахъ инхэу, зэшлэ зилэхэм лэжыгъэ зыщылагыштыт псэуалъэхэр ашыгъэх. Уасэр къыдэклофэ ахэм алыгыштыт. Ащ фэдэ амал зимылэхэм зэрэлаухыжыгъэ ащ. Лэжыгъэм идэгъугъэ елытыгъэу уасэр соми 6-м къыщэжэ.

— Бжыхъэс коцэу лаухыжыгъэр анахъ хъызмэтшлалэ дэгъухэм ацлэ къеплауагъэмэ дэгъугъэ.

— Ахэпхын ахэмытэу тыхъызмэтшлалэхэм зэклэми чанэу лоф ашлэ. Ионыгъом фытегъэлсыхагъэхэу еклолагъэх. Гумэклигъо шъхалэу ахэм непэ

ялэр ялэжыгъэ игъом зэрэлаухыжыгъэр ары. Бжыхъасэхэр анахыбэу зыщылаухыжыгъэ хъызмэтшлалэхэм ацлэ къеплон хъумэ, Хъаджырэко Аскэрбий зипэщэ макъумэщылэ-фермер хъызмэтшлалэм гектар тельтэу центнер 62-рэ къыщырахы. Джащ фэдэу Зыхъэ Зураб ибжыхъэсэ коц дэгъоу къырихыгъ, гурытымклэ зы гектарым центнер 60 къытыгъ.

— Комбайнэ тхъапша Ионыгъом хэлажэрэр?

— Техникэу хъызмэтшлалэхэм ялэр мэклэ маклэу агъэклэжы. Илъэс къэс аужырэ шапхэхэм адиштэрэ комбайнэхэр къащэфых. Районимклэ комбайни 100 фэдиз тил. Гурытымклэ зы мафэм комбайнэ 50 — 60 Ионыгъом хэлажэ. Зы мэфэ лофшлэгъум гектар миным ехъу хъызмэтшлалэхэм лаухыжыным алъэклы.

— Коцым илухыжыгъын гъунэм нэсы. Лэжыгъэр зытырахыжыгъэр чыгум хъызмэтшлалэхэр дэлажэха?

— Лэжыгъэр зэрэлаухыжыгъэр даклоу, къэклоштыт илъэсым илэжыгъэ лъапсэ фэшыгъэным тичыгулэжхэр яшъыпкъэу пылтых. Уарзэр аупклатэзэ хыпкъым ашыхатакы, джащ фэдэу гектар мини 5-м ехъум ышъхашо тырагъэушэбыкыгъ, ажыжынауи рагъэжыагъ.

— Бислэн, тхъауегъэ-псэу гушылэгъу укыызэрэтфэхъугъэмклэ.

Бжыхъэс лэжыгъэу къырахыжыгъэрэмклэ пэрытныгъэ зылыгъхэм ащыщ Кошхъэблэ районир. Блэклигъэ тхъамафэм ыклэхэм адэж ащ тыщылагъ, Ионыгъор зынагъэсыгъэм, гъэхъагъэу ялэхэм защыдгъэгъо-загъ. Макъу-мэщымклэ гъэорышлалэм иагроном шъхалэу Батыш Бислэн гушылэгъу тыфэхъугъ, хъызмэтшлалэ зэфэ-шъхафхэм ташылагъ.

— Тыхъызмэтшлалэхэм кыныбэ мыгъэ зэрэнэклигъ, — ело Бислэн. — Ошх зэпымыоу гъатхэм шылагъэхэм ауж псыхъохэр нэпкъхэм къадэклигъагъэх, губгъохэм арыхъэгъагъэх. Районим шапхыгъэ лэжыгъэ гектар мини 5-м ехъум псыр аклэхъэгъагъ. Ахэм ащыщэу гектар 1800-р клапхыкыжыгъын фаеу хъугъэ. Джащ фэдэу зэрэошхылагъэм къыхэклэу бжыхъасэхэм узхэр бэу мыгъэ

ем псынклэу закышталэтыгъ. Ошхым ыуж лаухыжыгъэр бжыхъасэхэм ядэгъугъэ къелыхыгъ, къырахырэ лэжыгъэм ипчыагъи зэхапшлэу нахъ маклэ хъугъэ. Къыныбэ тыралъагъозэ къагъэклигъэ лэжыгъэр охтэ ошлу маклэр агъэфедэзэ лаухыжыгъ. Къымафэр къызэмыгуауу изы-хыгъэ бжыхъасэхэр мыгъэ чыгулэжхэм дэгъоу къятэнхэу гугъэщтыгъэх, ау ащ тетэу къычлэклыгъэп. Хъэмрэ рапсымрэ къарахыгъэ лэжыгъэр ащ фэдизэу бэп.

— Пстэумкли районим мыгъэ хъэ гектар мини 4 фэдиз тилагъ, — къытфелуатэ Бислэн. — Мэфэ ошлэхэр къызыфагъэфедэхэзэ тичыгулэжхэм ар охтэ клэклым къыклоцлэ лаухыжыгъ. Зы гектарым гурытымклэ центнер 38,2-рэ къыти, пстэумкли тонн мин 15-м ехъу аложыгъ. Жыбгъэу, ошхэу,

Чанэу мэлэжхэ, гъэхъэгъэ инхэри ашых

Кошхъэблэ районимклэ хъызмэтшлалэу «Ренесанс» зыфилорэм гъэхъагъэхэр ышыхэзэ лоф зилэрэр илъэсипшл хъугъэ. Ащ ипащэу Бзэсэж Аминэ зэклэмкли чыгу гектар 530-рэ елэжы. Ащ щыщэу мыгъэ бжыхъасэхэр гектар 250-мэ атетыгъ. Чыгулэжхэу гушылэгъу тызыфэхъугъэ пстэуми афэдэу пащэм къыхегъэщы ом изытет мыгъэ гумэклигъохэр къызэрэзыдихыгъэхэр.

— Пстэумкли хъэ гектар 50 тпхыгъагъэ, — къытфелуатэ ащ. — Ау псыхъохэр нэпкъхэм къазыщыдэклигъэ лэжыгъэ хъэ гектар 30-м псыр атэхъэгъагъ. Хъасэхэр ыгъэ-клодыпагъэхэп, ау мэклэ дэд лэжыгъэу къарытхыжыгъэр.

Гектар 20-у къэнагъэм лэжыгъэ бэгъуагъэ кытыгъ, ар центнер 45-рэ хъугъэ. Гурытымклэ хъэм гектар тельтэу центнер 25-рэ къытыгъ.

Бжыхъэс коцым комбайнэхэр хэмыхъэшхуэхэу тхъамафэ фэдиз тешлагъ. Мэфэ ошлэхэр

къызызэклэпкъыкдохэм, анахъ мэхъанэ зилэ лэжыгъэм илэжыгъын чанэу фежыагъэх. Коц гектар 200-у ялэм щыщэу хъызмэтшлалэм тызэкло мафэм лаухыжыгъагъэр гектары 130-рэ.

— Шъулъэгъурэ хъасэу гектар 70-рэ хъурэм пчэдыжым жъэу тыкыхъагъ, — ело хъызмэтшлалэм ипащэ. — Неуш нэс къэтыухын тэлэ, ау синоптихэм къызэратырэмклэ, пчыхъэм къещыштыт, джыри ащ тигъэгужыоштыт. Мы аужырэ мэфищым осэпс шылагъэп-ти жъэу лофшлэныр едгъажэ-щтыгъ. Ащ ишлагъэклэ коцым

илухыжыгъын гъунэм нэдгъэсыгъ. Комбайныщым къэуцу ямылэу хъасэм къыщэклоклых. Зибункер шлэхэу изы хъурэ комбайнэхэр гъогунапцэм къылоу-цох, автомобилхэр лъэтемытэу ахэм аклэрэхэх. Къыкла-

щырэ лэжыгъэр занклэу хъамэм ащ. Ионыгъор рамыгъажэзэ ар зэрифэшъуашэу зэтыригъэлсыхагъ. Къаложырэ лэжыгъэр ыгъэтлыгъын

(Иклэх я 5-рэ н. ит).

ЛЭЖЬЫГЪЭР ІУТХЫЖЬЫН!

Коцхъэблэ районым щылагъ

Чанэу мэлажъэх, гъэхъэгъэ инхэри ашых

(Икляух).
имурад пацэм. Непэ уасэу
щылэм ар ыгъэразэрэп.

— Гъэстыныпхъэм ыуасэ
дэклоэ зэпыт, лэжыгъэм уасэу
илэр зытетым тет, — ело Ами-
нэ. — Арэу щытми, тыгу дгъэ-
клодырп, хэклыплэхэр къэтэ-
гъотых.

Бжыхасэхэм лэжыгъэ дэгъу
кызырэахыщтым илээс реным
ишыпкхъу дэлэжъагъ Бзэсэжъ
Аминэ. Аужырэ шапхъэхэм ади-
штэу лэжыгъэхэм яшлушагъ.
Гугъаплэ къезытын лофшлагъэу
хызмэтшлалэм щызэшлуахыгъэр
маклэп. Зэрифэшъуашэу гъэ-
хъазырыгъэ чыгум чылэпхъэ
лэпкышлэхэр ащапхыгъагъ.
Минеральнэ чыгъэшлэу ящы-
клэгъэщтыр игъом алэклагъэ-
хъагъ, химическэ препарат-
хэмкли къаухумагъэх.

— Илээсхэр лэжыгъэ зэ-
фэшъафхэмклэ зэфэдэ хъухэ-

рп, — ело Аминэ. — Гъэрэкло
огъугъэмэ, мыгъэ ошхыр бэу
кызырэщыгъэм члэнагъэхэр
тегъэшлэх. Комбайнэхэр ежъэ-
хэу сыхъат заулэ дэгъоу лоф
зашлэклэ, ошхыр къежъэ, чыгур
къегъэуцлыны. Ащ кыххэклэу
тыккызэтеуцо. Лэжыгъэм идэ-
гъуги къеохы, уз зэфэшъаф-
хэр тибжыхасэхэм къахъагъ.

Арэу щытми, коцэу къахы-
жырэм хызмэтшлалэм ипа-
щэ егъэразэ. Гъэрэкло елыты-
гъэмэ, мыгъэ кырихыгъэр на-
хыбэу ело. Чылапхъэу ыпхы-
гъэхэмклэ анахъэу зыгъэрэза-
гъэр «Майкопчанка» зыфилорэр
ары. Гектар тельтэу гурытым-
клэ ащ центнер 45-рэ, «Вас-
сам» — центнер 42-рэ, «Таня»
зыфилорэ чылапхъэм гурытымклэ
центнер 40 къатыгъ.

Бжыхасэхэм афэшъафэу
хызмэтшлалэм тыгъэгъэзэ хъа-
сэхэри илэх.

— Агъэгъурэ тыгъэгъэзэ
лэпкхъэу тучанхэм ащашэрэм
фэдэр мы аужырэ илээсхэм
сэпхы, — ело Аминэ. — Ар
Краснодар дэт научнэ-ушэтэкло
институтым кыщэсэщэфы, сэр-
клэ нахъ фэдэуи кыххэсхыгъ.
Лэжыгъэу кыкылырэр нахъ
маклэми, уасэу зэраштэрэр зэ-
хапшлэу нахыб.

Хызмэтшлалэу «Ренессанс»
зыфилорэм чыгулэжыным фэ-
шъафэу былымхъунми апэрэ
мафэм кыщэгъэжъагъэу яшъы-
пкхъу щыпылхы. Непэрэ ма-
фэм ехъулэу былымшъхы
150-рэ мыщ шапыгъ. Ахэм
ащыщэу 80-р чэмы. Ахэм шклэ
60 къаклэхъухъагъ.

Кымафэм ахэм ашхыт лү-
сым игъэхъазырын джырэ уахъ-
тэм яшыпкхъу пылхы. Бжы-
хасэхэр зыщылуахыжыгъэу,
уарзэр тук зышашырэ хъа-

сэм теклуаплэ. Хыпкхым трак-
торитлу хэтэу лоф шашлэ, уарзэу
хашырэр фермэм занклэу ащэ,
ащ щызэтыралхъэ.

— Джьдэдэм былым лүсым
игъэхъазырын игъо дэдэу щыт,
— ело пацэм. — Ошх кыххэ-
мыщхэзэ итшыжынын фае. Зэ-
клэмкли орзэ рулон мини 3
— 4 дгъэтлылынэу тимурат.
Джащ фэдэу мэкъуи дгъэ-
хъазырышт. Силос зэхэтлхъа-
нэу натрыф гектар 50 фэ-
диз мыгъэ тил. Ащ ичылап-

хъэ Къэбэртэе-Бэлыкъар Рес-
публикэм кысщыгъагъ. Бжы-
хасэу лутхыжыгъэм инахы-
бэр былымхэм апае лүсэу тэ-
гъэфедэ, ар нахъ фед, сыда
плэмэ непэ былым лүсыр пцэ-
фыштмэ лэаплэ.

Джарэуштэу зэгурылоныгъэ
азыфагу илэу, гъэхъагъэхэр
ышыххэзэ хызмэтшлалэр мэ-
лажъэ. Зэклэмкли мыщ нэбгы-
рэ 20 лут, ау лофшлэныр зы-
щыжъот лэахъаным а чъагъэм
нэбгырипшл фэдиз хагъахъо.

Зураб апэ ит зэпыт

Къутырэу Игнатъевскэм дэт мэкъумэщы-
шлэ-фермер хызмэтшлалэу «Зыхъэ» зы-
филорэм районымклэ пстэуми апэу лоны-
гъор кышшаухыгъ. Зыхъэ Зураб зэхихъэгъэ
хызмэтшлалэр игъэхъагъэхэмклэ къахъ-
щы, апэ ит зэпыт. Мыгъи анахъ лэжыгъэ
бэгъуагъэ кызыхыгъэхэм ар ащыщ.

Лэжыгъэу лухыжыгъэр зышалагъ хъам-
барым тыдэхъагъ. Ар къабзэу зэлухыгъ,
дэгъэччыкыгъ. Псэолэу зэтэгъэпсыхъа-
гъэхэр дэтых. Хызмэтшлалэм ипащэу
Зураб кытпэгъокыгъ ыкли ялофхэм
изытет тыщиэгъэзогагъ.

Пацэм кызырэтилуагъэмклэ,
зэклэмкли ащ ыгъэлажъэрэр
гектар 852-рэ. Ащ щыщэу хъэр
гектари 150-мэ, коцыр 350-мэ,
рапсыр гектар 300-мэ мыгъэ
ащалэжыгъ.

— Мыгъэ уаеи тилофшлэн
бэрэ кызыттыригъэуцагъэми,
мэфэ ошлэхэр кызыфэдгъэ-
федэххэзэ, тилэжыгъэ лутхы-
жыгъ, — ело Зураб. — Хъэм-
рэ рапсымрэ къатыгъэм тигъ-
эрэзагъэп. Мыгъэ хъэм гектар
тельтэу гурытымклэ кытыгъэр
центнер 35-рэ, ар гъэрэкло
елытыгъэмэ, центнери 10-клэ
нахъ макл. 2013-рэ илээсым
рапсым кытхыгъагъэм ебгъа-
пшэмэ, фэдитлу кыщыклагъ.
Гурытымклэ зы гектарым цент-
нер 15 кытыгъэр.

Мы культурэхэм ялыты-
гъэмэ, коцым кытыгъэ лэ-
жыгъэм пацэр егъэразэ. Зы
гектарым гурытымклэ центнер
60 кырахыгъ. Гъэрэкло елы-
тыгъэмэ, ар центнер 15-клэ на-
хыб. Центнер 64-рэ къэзы-
тыгъэ хъасэхэри ахэтыгъэх.
Бжыхъэм чылапхъэклэ агъэ-
федэщтыр зышашлэгъэ хъасэу
гектар 25-рэ хъуцтыгъэм цент-

нер 71-рэ кытыгъ. Чылэпхъэ
лэпкышлэу «Табор» зыфилор-
эр ары ащ шапхыгъагъэр.
Лэжыгъэу лухыжыгъэр зэ-
клэри гъомылапхъэ зыхашыкы-
рэм фэд.

Мыгъэ бжыхасэхэр зэлы-
зыклугъэ узэу фузариозклэ за-
джэхэрэр Зураб илэжыгъэхэм
къахъагъэп. Зишлуагъэ ана-
хъэу къэклуагъэу ылытэрэр

чылапхъэр чыгум рамыгъэклүзэ
зэрифэшъуашэу ащ зэрэдэлэ-
жъагъэхэр ары.

— Ащ бэ елытыгъэр, —
елэ Зураб. — Ахъэшхо текло-
дагъэми, зыкыгъэшъыпкхъэ-
жыгъ. Лэжыгъэу лутхыжы-
гъэм идэгъугъэ тигъэрэзагъ.
Джащ фэдэу илээсх хъугъэу
тычылапхъэхэр чыгум едгъэклү
зыхъуклэ чыгъэшлур дыхэтэлъ-

хъэ, ащ нэмыклэу минераль-
нэ чыгъэшлуклэ ташлушлэ.
Учыжхэр ыкли уз зэфэшъаф-
хэр тилэжыгъэхэм кызырэ-
мыгооштым тыналэ тет зэпыт.

Арын фае лэжыгъэ бэгъуа-
гъэ илээс къэс Зураб кызкы-
рихырэр. Аужырэ шапхъэхэм
адиштэрэ технологиэхэмклэ ар
мэлажъэ.

Техникэмклэ хызмэтшлалэр
зэтэгъэпсыхъагъ. Комбайни-
тфыклэ лэжыгъэр лухыжыгъ.
Зы мэфэ лофшлэгъум гектар
70-рэ фэдиз лухыжыщыгъэ
комбайнерхъу Александр Аб-
рамовым, Алексей Жуковым,
Сергей Чернышевым, Констан-
тин Денисовым, Кубычэ Му-

редин. Къатэфэрэр зэклэ щыт-
хъу хэлъэу ахэм агъэцэклагъ.
Охътэ клэклым кыкылоцл члэна-
гъэ имылэу къагъэклыгъэ лэ-
жыгъэр лухыжыгъ. Лоныгъом
зылахышлэу хэзылхъагъэхэм
ащыщых Виктор Меженскэр,
Владимир Денисовыр, Шорэ
Тыркубий. Къэуцу ямылэу ахэм
лэжыгъэр хъамэм ащагъ.
Хызмэтшлалэм зэгурыло-
жъэу шылажъэхэрэм зэклэ-
ми ялофшлэн дэгъоу агъэцэклэ,
ащ елытыгъэу лэжапклэри
къахы.

Лоныгъор хызмэтшлалэм
щаухыгъ, ау ялофшлэн къэу-
цурп. Лэжыгъэр зытетыгъэ
хъасэхэм джы тракторхэр арэ-
хъэх, губгъохэр агъэхъазырых.
Тыгъэгъэзэ гектар 200-у ялэм
илухыжыныи къэблагъэ. Непэ
ахэм ятеплэ дахэ.

Чыгоу хызмэтшлалэм ылэ-
жырэр къутырдэххэм афэ-
гъэзагъэх. Пацэм зэклэри егъэ-
разэх. Бжыхъэсэ лэжыгъэ
зэфэшъафэу килограмм
1200-рэ, тыгъэгъэзэ дэгъэ литрэ
25-рэ, шъоушыгъу килограмм
25-рэ пай лэпчэ (гектар 2,5-
рэ) араты. Ащ нэмыклэу хъакъ-
улахыр афеты.

Гухэлъ гъэнэфагъэхэр Зу-
раб илэх, гъэхъагъэхэр ышых-
хэзэ ыпэклэ лэакуатэ. Тыгъэ-
гъазэр зыщылыгъынэу ышлэрэ
псэуалэр мазэм кыкылоцл
лухын имурад. Ащ нэмыклэу,
аужырэ шапхъэхэм адиштэрэ,
члэнагъэ имылэу лэжыгъэр лү-
зыхыжырэ комбайнэу «Акрос»
зыфилорэм фэдитлу кыщэфын
гухэлъ ил.

Я 4 — 5-рэ нэклүбгъохэр
зыгъэхъазырыгъэр
ПАТЪЫКЪО Анет.

ХЭКУЖЪЫМ КЪЭЗЫГЪЭЗЭЖЬЫГЪЭХЭМ Я МАФЭ ИПЭГЪОКИ

Кьулэ Амэрбий зэрэхигъэунэ-фыкыгъэу, Адыгеим имузыкальнэ искусствэ узэрэщытхъун щыл. Республикэм итворческэ купхэр, артистхэр Урысыем, Iэкыб хэгъэ-гухэм ащызэлъашлэх. Мы мафэхэм тиансамблэ цлэрылоу «Ислъамыер» Польшэм щыл, дунэе фестивалым хэлажъэ. «Ислъамыер» республикэм кьызыгъэзэжъ-клэ, мэфэклым рагъэблэгъэшт.

Творческэ купхэу «Ошъадэр», «Ащэмэзыр», пщынаоу Лпыбзыу Аслъан, орэдылохэу Клык Софие Беданэкъо Замирэ, нэмыкхэри концертным щылтлэгъуштых.

Адыгэ Республикэм лъэпкъ Iофхэмклэ, Iэкыб кьэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адырлэ зэлхыныгъэхэмклэ ыкIи кьэбар жьугъэм иамалхэмклэ и Комитет итхьаматэу Шхьэлэхъо Аскэр зэхэщэкIо купым изэхэхъэ кьыщылугъэм тигъэгъушлугъ. Мэфэкл концертным хэлажъэ зышлоигъо артистхэм лъэпкъ шлэжъым изыкьегъэлэтыжъын ялэхъышл хашыхъэ, адыгэ орэдхэр кьэзыло зышлоигъохэр бэ мэхъух.

Хэкужъым кьэзыгъэзэжъыгъэхэр щылэныгъэм хэгъэгъозэгъэнхэм дэлэжъэрэ Унэм ипашэу ГьукIэлI Асхъад тилъэпкъэгъухэу Iэкыб хэгъэгъухэм кьарыкыжъыгъэхэм кьатэгъушлугъ. Мэфэклым орэд кьыщызыло зышлоигъохэр ахэтых. ГьукIэ Замудин ыгъэсэрэ ныбжьыкIэхэри лъэпкъ искусствэм хэцагъэх, ахэми пчыхъэзэхэхэм хэлэжъэнхэ гухэлъ ял.

Мэфэклыр кьэзыгъэбаиштыр

Кьулэ Мыхьамэт, ШъауапцIэкъо Аминэт, Шхьэлэхъо Аскэр, Мэщфэшл Нэдждэт, Шхьэлэхъо Светланэ, Пэрэныкы Фатимэ, нэмыкхэм зэхэхэм кьызэрэщылугъэу, тирайонхэм, кьалэхэм кьарыкыгъэхэр Хэкужъым кьэзыгъэзэжъыгъэхэм пчыхъэзэхэхэм ащылукIэщтых. Лъэпкъ искусствэм щылажъэхэрэм мэфэклыр кьагъэдэхэшт. Ащ фэдэ

Бынышхоу

тызэрэщытым тегъэгъушхо

Адыгэ Республикэм культурэмклэ и Министерствэ тыгъуасэ зэлуклэу щыкIуагъэм Хэкужъым кьэзыгъэзэжъыгъэхэм я Мафэ зэрагъэмэфэклыштым щытегушылэгъэх. ЗэхэщэкIо купым хэтхэм кьызэралугъэу, концертыр гъэшлэгъонэу Мыекъуапэ щызэхэщэшт.

Культурэмклэ министрэу Кьулэ Мыхьамэт ипэублэ гушылэ кьызэрэщыхыгъэщыгъэу, мэфэклым цыфыбэ щызэлукIэшт. Адыгэ Республикэм лъэпкъ культурэмклэ и Гупчэ идиректорэу Кьулэ Амэрбий концертным изэхэщэн фагъэзагъ. Адыгеим иартистхэр пчыхъэзэхэхэм кьыщышъоштых, орэдхэр кьыщалоштых.

зэлукIэм цыфхэр зэфещэх, щылэклэшлугм агу кьыфелэты.

Адыгэ джэгур

Филармонием мэфэкл зэхэхэр щыкIошт. Концертыр кьызаухыкIэ, «Адыгэ джэгур» зыфилорэ зэлукIэр зэхэщэшт. Ащ нэбгырабэ хэлэжъэшт. Тиреспубликэ ихэбзэ кьулыкьушлэхэм шлухьафтынхэр агъэхъазырых, джэгум анахь чанэу зыкышъызыгъэлъэгъуагъэхэр агъэгъушлоштых.

Республикэм иобщественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» ишлухьафтынхэри гъэшлэгъонхы. Адыгэ Хасэм итхьаматэ игуадзэу Кьуижь Кьэплъан кьызэрилуагъэу, анахь

дахэу кьэшьогуэ пшъашъэр, клалэр, адыгэ лъэпкъ кьашъохэу «Ислъамыер», «Зэфаклор», нэмыкхэри анахь дэгъоу кьэзышлыгъэхэр кьыхагъэщыштых, нэпэепль шлухьафтынхэр афашыштых.

Зэфэхьысыжь клэкл

Мэфэклыр гъэшлэгъон хъуным фэшл зэхэщакIохэм, зэхэхэм хэлажъэхэрэм ялытыгъэр бэ. Зэо-банэу Украинэм щыкIорэм кьыхэкIыжъыгъэхэу тиреспубликэ рэхъатныгъэ щызыгъотыгъэхэри пчыхъэзэхэхэм кьэкIоштых. Адыгэ Республикэр мамырэу зэрэпсэурэр, ичлыгу зэригъэлъапIэрэр мэфэклым кьыщылъэгъошт. Цыфмэ зэхэхэрэр дунэе кьэбар ашышт. Бынышхо тыхъугъэу тиреспубликэ дахэу тызэрэщыпсэурэр хьакIэхэм альэгъушт.

Пчыхъэзэхэхэм хэлэжъэщтхэр

ГьукIэ Замудин ыгъэсэхэрэ Гьубжъэкъо Марыет, Сирием кьыкыжъыгъэхэу Лпыбзыухэу Щанрэ Джанэрэ, Тыгъужь Нариман, Абэдзэ Нарт, Лпыбзыу лусан мэфэкл зэхэхэм хэлэжъэщтых. Ижырэ адыгэ орэдхэр кьалох, шыкIэпщынэмклэ, пщынэмклэ лъэпкъ орэдышъохэр кьырагъалох.

ДЗЮДО

Нэпсэу Бислъанрэ Дэхъу Азэматрэ.

Джэрз медалым кьыщыуцуштэп

СНГ-м ихэгъэгъухэм дзюдомклэ ядунэе зэнэкьокъу Ереван щыкIуагъ. Дзэм кьулыкьу щызыхыхэрэр зэлукIэгъум хэлэжъагъэх. Адыгэ кьэралыгъо университетым физкультурэмрэ дзюдомрэкIэ и Институт истудентэу Дэхъу Азэмат Урысыем ихэшыпыкыгъэ командэ хэтэу бэнагъэ.

чыпIэр кьыфагъэшьошагъ. Тинарт шъао итренерхэр Дэхъу Бислъанрэ Нэпсэу Бислъанрэ.

— Урысыем иныбжьыкIэхэм дзюдомклэ язэнэкьокъухэм Дэхъу Азэмат гьогъогъуитIо медальхэр кьащыдихыгъэх, — кьелуатэ тренер-кIэлэегъаджэу Нэпсэу Бислъан. — Дунэе зэлукIэгъухэм тапэки ахэлэжъэнымклэ Армением зэрэщыбэнагъэм ишлугъэ кьекIыгъ, опыт зилэхэм аклырыплъыгъ.

А. Дэхъум дунэе ыкIи хэгъэгъу зэлукIэгъухэм зафигъэхъазырынымклэ, зэхэщэн Iофы-

гьохэмклэ Iэпылэгъу кьыфэхэу физкультурэмрэ дзюдомрэкIэ Институтым идиректорэу Бгъошэ Айдэмыр. Кьыблэ шьолъырым дзюдомклэ изэнэкьокъу бэдзэогъум и 25-м Мыекъуапэ кьыщызылуахышт. А. Дэхъур ащ хэлэжъэшт. Урысыем изэлукIэгъухэу Iоныгъо мазэм Ханты-Мансийскэ щызэхэщэщтхэм, нэмыкI турнирхэм нарт шъаом зафегъэхъазыры.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТИЛЬ Нурбий.

Кощъаблэ щапIугъэ Дэхъу Азэмат килограмм 60-м нэс кьэзыщэчырэмэ янэкьокъугъ. Беларусым, Киргизием яспорт-

сменхэм А. Дэхъур атекIуагъ, ау Армением ибэнакIо шлокын ыльэкIыгъэп. Ермэл кIалэр чемпион хъугъэ, Азэмат яценэрэ

Зэхэщыцагъэр ыкIи кьыдэзыгъэклырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъ Iофхэмклэ, Iэкыб кьэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адырлэ зэлхыныгъэхэмклэ ыкIи кьэбар жьугъэм иамалхэмклэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщылэр:

385000, кь. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнэр: 52-16-79, редактор шхьаIэм иапэрэ

гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэр-пшъэдэкIыжъ зыхырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail:

adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын Iофхэмклэ, телерадиокъэтынхэмклэ ыкIи зэлъы-IэсыкIэ амалхэмклэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыпIэ гъэлорышлэпI, зэраушыхъа-тыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, кь. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

ЗэкIэмклэ пчъагъэр 4046

Индексхэр 52161 52162 Зак. 2634

Хэутыным узыщыкIэтхэнэу щыт уахьтэр Сыхъатыр 18.00 ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахьтэр Сыхъатыр 18.00

Редактор шхьаIэм ипшъэрылхэр зыгъэцакIэрэр МэшлIэкъо Саид

ПшъэдэкIыжъ зыхырэ секретарыр ЖакIэмыкIо Аминэт